

ดุซงฎึนฬนัฏการประพัณัฏเพลง: “นาก” ไทยเมโลดราม่า Doctoral Music Composition: “Nak” The Thai Melodrama

แฆ เมตติชวลิต¹

Care Mettichawalit

สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ตะวันตก คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Department of Music, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University

Received: November 27, 2018
Revised: May 22, 2019
Accepted: June 3, 2019

บทคัดย่อ

บทประพัณัฏดุซงฎึนฬนัฏ “นาก” ไทยเมโลดราม่าเป็นบทประพัณัฏเพลงที่ไ้รับแรงบันดาลใจจากบทประพัณัฏประเภทเมโลดราม่าของนักประพัณัฏอาร์โนลด์ เซินแบร์ก ผสมผสานกับเรื่องเล่าเก่าแก่เกี่ยวกับภูติผีปีศาจของไทย บทบรรยายในเรื่องนำมาจาวรณกรรมร้อยกรองเรื่องแม่นาคพระโขนง ฉบับตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2474 โดยผู้เขียนใช้นามปากกาว่า ประภาศรี ซึ่งคัดลอกบทร้อยกรองนี้มาจากต้นฉบับเดิมที่เป็นตัวรสมุขไทยพบที่วัดร้างแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ

บทประพัณัฏดุซงฎึนฬนัฏ “นาก” ไทยเมโลดราม่า เป็นบทประพัณัฏเมโลดราม่าเรื่องแรกที่ใช้ภาษาไทยในการบรรยายบอกเล่าเนื้อเรื่อง ผสมผสานกับดนตรีในสำเนียงไทยและตะวันตก บทประพัณัฏจะถูกแบ่งออกเป็น 4 องก์ ได้แก่ องก์ที่ 1) บทบรรเลงนำ เป็นการบรรยายนำเรื่องกล่าวถึงตำนานภูติผีปีศาจ องก์ที่ 2) พราก เป็นการบรรยายชีวิตในช่วงแรกของสองสามีภรรยานางนากและนายมากจนถึงนายมากต้องเข้าเกณฑ์ทหารยังวังหลวง องก์ที่ 3) หลอน เป็นช่วงที่นางนากเสียชีวิตโดยการคลอดบุตร จนถึงกลายมาเป็นภูติผี และองก์ที่ 4) นาก เป็นการสรุปบทเพลงโดยการนำศพของนางนากไปฝังยังต้นตะเคียน และจุดธูปขอขมา

คำสำคัญ : เมโลดราม่า, การประพัณัฏเพลง, อุปรากร, นาก

Abstract

"Nak" The Thai Melodrama is inspired by melodramas by Arnold Schoenberg and Thai ghost stories. The storyline is from the poem Nang Nak Pra Kanong, originally published in B.E. 2474 (1931), transcribed by Praphasri, the pen name of an unknown author. The manuscript was claimed to be found at an old temple in Samutprakarn province.

"Nak" The Thai Melodrama is the first melodrama using Thai language to narrate the whole story. The music combines both Thai and Western accents. The poem is divided into four acts: Chapter 1) Prelude, tells about the legend of ancient Thai ghost stories; Chapter 2) Separation, begins with Nai Mak and Nang Nak, husband and wife, who had been living happily together until Nai Mak got enlisted as a soldier; Chapter 3) Haunt, depicts the phobia when Nang Nak died in childbirth and transformed into a ghost; and Chapter 4) Nak, is the song's conclusion, describing the burial of Nang Nak's body between "Ta-khian" trees and the incense lighting begging for apologies and forgiveness

Keywords : Melodrama, Music Composition, Opera, Nak

¹แฆ เมตติชวลิต นิสิตปริญญาดุซงฎึนฬนัฏบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภายใต้การดูแลของศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

Care Mettichawalit, Doctoral candidate, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University, under supervision of Professor Narongrit Dhamabutra, Ph.D.

บทนำ

บทประพันธ์ “นาถ” ไทยเมโลดราม่า เป็นบทประพันธ์เมโลดราม่าที่ผู้ประพันธ์ได้รับแรงบันดาลใจจากผลงานการประพันธ์บทเพลงในด้านมิติของนักประพันธ์อาร์โนลด์ เชินแบร์ก (Arnold Schoenberg, 1874-1951) ผสมผสานกับความชื่นชอบในเรื่องเล่าตำนานภูติผีปิศาจของไทย โดยบทประพันธ์ “นาถ” ไทยเมโลดราม่านี้มีการใช้เทคนิคการร้องในแบบการร้องกึ่งพูดในการบรรยายเนื้อเรื่องและการขับร้องในแบบปกติ ผสมผสานกับการบรรเลงของวงเชมเบอร์ ผู้เขียนได้กำหนดรูปแบบการร้องกึ่งพูดโดยระบุให้ใช้น้ำเสียงในการพูดให้คล้ายการขับเสภาของไทย ในส่วนของการร้องนั้นกำหนดให้ใช้ การเอื้อนในลักษณะของบทเพลงไทยเดิมผสมผสานกับรูปแบบการร้องแบบตะวันตก

คำว่าเมโลดราม่าถูกใช้ทั้งในงานวรรณกรรม การแสดงละครและงานดนตรี ซึ่งเมโลดราม่าทางวรรณกรรมหมายถึงผลงานวรรณกรรมที่มีเนื้อหาสะเทือนใจ จุดเด่นของการแสดงประเภทเมโลดราม่าคือการมีตัวละครที่มีลักษณะเกินจริง ประกอบกับเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สำหรับความหมายของคำว่าเมโลดราม่าในการแสดงละครหมายถึงละครประโลมโลก ละครเกินจริง ความหมายของเมโลดราม่ามีความหมายคล้ายกับคำว่า Dramatization หมายความว่า การทำให้เกิดความจริง ละครประเภทเมโลดราม่ามีโครงสร้างสำคัญคือมีตัวละครหลักที่เป็นคนดำเนินเรื่อง มีเนื้อเรื่องที่ทำให้เกิดความรู้สึกสะเทือนใจ ตัวละครในเมโลดราม่าจะถูกเรียกว่าตัวละครเข้าแบบ (Stock character) เป็นตัวละครที่มีอยู่แล้ว มีบุคลิกตายตัวเช่น นางเอกมีหน้าตาที่สวยงาม นิสัยดี ตัวร้ายมีความชั่วร้าย เป็นต้น ตัวอย่างที่ชัดเจนของตัวละครเข้าแบบได้แก่ เจ้าหญิง เจ้าชาย และแม่มดใจร้ายในเทพนิยาย

เมโลดราม่าในทางดนตรีหมายถึง การแสดงดนตรีในสมัยศตวรรษที่ 18-19 เป็นการผสมผสานระหว่างการบรรยายเนื้อเรื่องโดยผู้บรรยายประกอบการแสดงดนตรี สำหรับคำว่าเมโลดราม่านั้นมาจากคำว่า Mélo-drama เป็นการผสมคำระหว่าง Melos ในภาษากรีกซึ่งมีความหมายว่าดนตรี (Music) ผสมกับคำว่า Drama มีความหมายว่าการกระทำ (To Do) หรือการแสดง (Perform) รากศัพท์มาจากคำว่า Drama ในภาษาละตินซึ่งนำมาจากคำว่า Dran ในภาษากรีกอีกที เมโลดราม่าจัดอยู่ในการแสดงอุปรากรประเภทหนึ่ง ความแตกต่างระหว่างการแสดงอุปรากรกับเมโลดราม่าคือ ในการแสดงอุปรากรจะใช้การร้องเป็นการบรรยายเนื้อเรื่องในขณะที่เมโลดราม่าใช้การพูด

เมโลดราม่าเป็นที่นิยมเป็นอย่างมากในช่วงศตวรรษที่ 20 โดยนักประพันธ์ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานประเภทเมโลดราม่าคืออาร์โนลด์ เชินแบร์ก การแสดงเมโลดราม่าแบ่งเป็น 2 ประเภทคือโมโนดราม่า (Monodrama) และดูโอดราม่า (Duodrama) โมโนดราม่าคือเมโลดราม่าที่มีนักแสดงเพียงคนเดียว หรือนักแสดงหลัก 1 คนแสดงร่วมกับกลุ่มคอรัส บทประพันธ์โมโนดราม่าที่มีชื่อเสียงได้แก่บทประพันธ์ของอาร์โนลด์ เชินแบร์ก เรื่อง Die Glückliche Hand (1924) และ Erwartung (1909) บทประพันธ์ของฟรอนซิส ปูลแลง (Francis Poulence, 1899-1963) เรื่อง La Voix Humaine (1959) และบทประพันธ์ของริคาร์ด สเตราสส์ (Richard Strauss, 1864-1949) เรื่อง Enoch Arden (1897) และ Das Schloss am Meere (1899) สำหรับบทประพันธ์โมโนดราม่าในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ Émilie (2008) โดยนักประพันธ์ไคยา ซาริอาโฮ (Kaija Saariaho, 1952 - ปัจจุบัน)

ดูโอดราม่าเป็นเมโลดราม่าที่มีนักแสดงหลัก 2 คน ดูโอดราม่าได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 ถึงศตวรรษที่ 19 ผลงานดูโอดราม่าที่สำคัญได้แก่ บทประพันธ์ของจอร์จ เบนดา (Georg Benda, 1713-1752) เรื่อง Ariadne auf Naxos (1775) และ Medea (1775)

ในการแสดงประเภทเมโลดราม่า มีการใช้เทคนิคในการบรรยายเนื้อเรื่องที่สำคัญคือการร้องแบบร้องกึ่งพูด (Sprechstimme หรือ Sprechgesang) เป็นการพูดบรรยายเนื้อเรื่องโดยใช้เสียงขึ้นลงและน้ำเสียงเหมือนการร้อง ผู้นำเทคนิคร้องกึ่งพูดมาใช้เป็นคนแรกคือเอ็งเกลเบิร์ต ฮัมเปอร์ดิงค์ (Engelbert Humperdinck, 1854-1921) ในบทประพันธ์ที่มีชื่อว่า Die KönigsKinder (1897) โดยบันทึกโน้ตเป็นสัญลักษณ์รูปกากบาท ฮัมเปอร์ดิงค์ได้เรียกการบันทึกโน้ตแบบนี้ว่า Sprechnoten และเรียกเทคนิคการร้องกึ่งพูดแบบนี้ว่า Sprechgesang ต่อมาเทคนิคการร้องกึ่งพูดได้ถูกนำมาพัฒนาโดยอาร์โนลด์ เชินแบร์กในบทประพันธ์ Pierrot Lunaire op. 21 (1912) โดยเชินแบร์กได้เปลี่ยนจากคำว่า Sprechgesang มาเป็นคำว่า Sprechstimme และเปลี่ยนการบันทึกโน้ตเป็นการนำสัญลักษณ์รูปกากบาทมาวางไว้ในส่วนของทางโน้ต อัลบัน แบร์ก (Alban Berg, 1885-1935) นักประพันธ์เพลงชาวออสเตรีย ศิษย์เอกของเชินแบร์ก ได้ให้คำจำกัดความการร้องกึ่งพูดไว้ว่า จะต้องไม่ใช้การร้อง แต่เป็นการพูดที่มีท่วงทำนอง โดยการร้องนั้นร้องต้องรักษาระดับเสียงให้ตรงตามโน้ต แต่การร้องกึ่งพูดกำหนดให้นักร้องร้องแต่ละโน้ตตัวนั้น แล้วร้องสูงขึ้นหรือต่ำลงในทันที

บทประพันธ์ “นาก” ไทยเมโลดราม่า เป็นบทประพันธ์เมโลดราม่าในประเภทโอเปร่า คือมีผู้บรรยาย 2 คนในการบรรยายเนื้อเรื่อง ผสมผสานกับการบรรเลงของวงแชมเบอร์ บทประพันธ์มีทั้งหมด 4 องก์บรรเลงต่อเนื่องโดยไม่หยุดหลักการในการแบ่งแต่ละองก์จะอ้างอิงตามเนื้อหาของบทประพันธ์ เริ่มจากองก์ที่ 1 บทบรรเลงนำ (Prelude) เป็นการเกริ่นนำเข้าสู่เนื้อหาหลักโดยกล่าวถึงภูติผีปีศาจทั่วไป องก์ที่ 2 พราก (Separation) เนื้อเรื่องกล่าวถึงนายมากและนางนากสองสามีภรรยาใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข จนมาวันหนึ่งนายมากถูกเกณฑ์ทหารเข้าไปรับราชการในวังหลวง องก์ที่ 3 หลอน (Haunt) กล่าวถึงนางนากเจ็บท้องคลอดลูกจนเสียชีวิตจากการคลอดลูกกลายมาเป็นภูติผีหลอนหลอนผู้คน องก์ที่ 4 นาก (Nak) เป็นการสรุปเนื้อหาทั้งหมดของบทเพลง เนื้อเรื่องกล่าวถึงชาวบ้านได้ช่วยกันนำศพนางนากไปฝังไว้ใต้ต้นตะเคียนและจตุรูปเทียนขอมา

ก่อนที่จะเริ่มทำการประพันธ์ผู้ประพันธ์ได้ทำการศึกษา และคัดเลือกบทประพันธ์ร้อยแก้วร้อยกรองที่จะนำมาเป็นบทบรรยาย รวมทั้งศึกษาบทประพันธ์นางนากในสำเนาต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมุมมองมิติ และสร้างแรงบันดาลใจในการประพันธ์เพลง ผู้ประพันธ์เลือกใช้บทร้อยกรองกลอนแปดเรื่องแม่นากพระโขนง ฉบับตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2474 โดยนักเขียนที่ใช้นามปากกาว่า ประภาศรี ซึ่งปัจจุบันยังไม่ทราบว่าเป็นนามปากกาของใคร สำหรับบทประพันธ์นากในสื่อต่างๆ นั้นจะมีการสะกดคำว่า “นาก” แตกต่างกันไป บางสำเนาสะกดด้วย “ค” และสำหรับบทประพันธ์ “นาก” ไทยเมโลดราม่านี้ ผู้ประพันธ์เลือกที่จะสะกดด้วย “ก” เนื่องจากมีความเห็นว่าจะเป็นการสะกดที่ถูกต้อง และจากความเห็นของเอนก นาวิกมูล ผู้เขียนหนังสือเปิดตำนานแม่นากพระโขนงมีความเห็นว่าในสมัยโบราณหญิงสาวสมัยนั้นไม่น่าที่จะมีชื่อว่า “นาค” ที่แปลว่างูใหญ่ น่าจะเป็น “นาก” ที่มาจากแร่ธาตุ เงิน ทอง ทองแดง และนากมากกว่า

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทประพันธ์ “นาก” ไทยเมโลดราม่านี้เป็นการประพันธ์เพลงต่อยอดจากผลงานบทประพันธ์เพลงที่ผู้แต่งเคยประพันธ์ไว้ในระหว่างการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตจำนวน 3 เพลง โดยบทเพลงแรก “The Dawn of Darkness” เขียนสำหรับเครื่องดนตรีไวโอลิน เชลโล ไวบราโฟน ฮาร์ป และโซปราโน โดยกำหนดให้โซปราโนมีบทบาทเหมือนเครื่องดนตรีชิ้นหนึ่ง และร้องในลักษณะ Non-verbal บทเพลงนี้เป็นบทเพลงที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเรื่องสั้นของชวัญของนักเขียนผู้มีนามปากกาว่าสรจักร บทเพลงที่ 2 “Lady in Black” เป็นบทเพลงประเภทเมโลดราม่าบรรเลงโดยวงสตริงควอร์เทตและโซปราโน โดยโซปราโนจะใช้เทคนิคร้องกึ่งพูด สำหรับคำร้องนำมาจากบทกวี “Lady in Black” โดย Rainbow Reed บทเพลงบรรยายถึงผู้แต่งมองเห็นผู้หญิงในชุดสีดำเดินตามไปยังที่ต่างๆ และบทเพลงที่ 3 สร้างจากบทกวีของเกอเธ่ (Johann Wolfgang von Goethe, 1749-1832) ชื่อว่า Totentanz หรือ “Dance of the Dead” เป็นบทประพันธ์เมโลดราม่าบรรเลงโดยวงสตริงควอร์เทต ฮาร์ป และโซปราโน โดยโซปราโนจะใช้เทคนิคร้องกึ่งพูดผสมกับการร้องแบบธรรมดาและแบบ Non-verbal เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการเดินรำของภูติผีปีศาจและความละโมภโลภมากของคน

สำหรับผลงาน “นาก” ไทยเมโลดราม่าชิ้นนี้ ผู้เขียนต้องการสร้างผลงานเมโลดราม่าที่มีบทร้องเป็นภาษาไทยและมีเนื้อเรื่องที่มาจากวรรณกรรมนิทานภูติผีที่เป็นบทร้อยกรองพื้นบ้านของไทย โดยผู้เขียนได้เลือกนิทานเรื่องนางนากพระโขนง ฉบับคัดลอกโดยผู้ใช้นามปากกาว่าประภาศรี บทประพันธ์นี้ได้ถูกตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์สยามราษฎร์ในปี พ.ศ.2474 และถูกนำมารวบรวมใหม่โดยเอนก นาวิกมูลในหนังสือชื่อว่าเปิดตำนานแม่นากพระโขนง ลักษณะเด่นของบทประพันธ์ฉบับนี้นอกจากจะคงความน่ากลัวของชวัญตามแบบของนิทานผีดั้งเดิมแล้ว ยังมีการใช้ภาษาที่ไพเราะ มีการใช้บรรยายโวหารพรรณนาโวหาร และการใช้ภาพพจน์อุปมา ทำให้เนื้อหาสื่อความหมายได้เป็นอย่างดี

ขอบเขตในการประพันธ์บทเพลง

บทประพันธ์ “นาก” ไทยเมโลดราม่าเป็นบทประพันธ์สำหรับวงแชมเบอร์และผู้บรรยาย ประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีฮาร์ปและเครื่องดนตรีในกลุ่มเครื่องเคาะ ได้แก่เครื่องดนตรีไวบราโฟน กล็อกเคนชปิล และมาริมบา ส่วนเครื่องดนตรีไทยได้แก่ขลุ่ย บทเพลงมีความยาวประมาณ 25-30 นาที ใช้เทคนิคการประพันธ์ในแบบดนตรีตะวันตกผสมผสานกับรูปแบบการบรรเลงในแบบไทย และได้นำบทเพลงกล่อมเด็กของไทยคือเพลงวัดโบสถ์ และเพลงทำน้ำซึ่งเป็นเพลงบรรเลงประกอบภาพยนตร์เรื่องแม่นาก ประพันธ์เพลงโดยชาติชาย พงษ์ประภาพร มาคัดทำนอง (Quotation) ในส่วนของบทร้อง ผู้ประพันธ์กำหนดให้ร้องในแบบปกติสลับกับการร้องกึ่งพูด หรือ Sprechstimme โดยกำหนดให้ใช้การเอื้อนในแบบเพลงไทยเดิม คือการร้องแบบหุบปากให้เสียงผ่านทางจมูก และการเปิดปากให้เสียงผ่านจากลำคอโดยตรง โดยพยายามหาจุดรวมที่จะทำ

การร้องในลักษณะการใช้เสียงแบบไทยเดิมผสมผสานกลมกลืนกับท่วงทำนองของบทเพลงร่วมสมัย

สำหรับคำร้องผู้เขียนตัดจากบางส่วนของบทประพันธ์แม่นากพระโขนง ฉบับคัดลอกโดยประภาศรี โดยคัดเฉพาะใจความสำคัญ และให้ความสำคัญกับความต่อเนื่องของเนื้อเรื่อง การสื่อความหมายด้วยดนตรีและคงไว้ซึ่งความน่ากลัวของแม่นากในรูปแบบดั้งเดิมที่เป็นตำนานเรื่องเล่าขานมาอย่างยาวนาน ผสมผสานกับหนึ่งในบทสวดจากงานพิธีศพของไทยได้แก่บทสวดพระธาตุเกตุกา และได้นำบทเพลงร้องกล่อมเด็กโบราณของไทยได้แก่บทเพลงวัดโบสถ์มาทำการคัดทำนองลงไปด้วย และเนื่องจากต้นฉบับดั้งเดิมมีการสะกดผิด และมีการใช้การสะกดในรูปแบบสมัยโบราณซึ่งในปัจจุบันไม่ได้ใช้การสะกดแบบนี้แล้ว ผู้ประพันธ์จึงได้เปลี่ยนแปลงการสะกดคำบางคำจากต้นฉบับบทร้อยกรอง เพื่อความถูกต้องของภาษา ตัวอย่างตัวเช่น ดวงได้ แก่ไข เป็นดวงได้ สนทยา แก่ไขเป็น สนทยา บังเอิญ แก่ไข เป็นบังเอิญ และมีคำซึ่งไม่สามารถสื่อความหมายได้ เช่น เลอะขาม ผู้ประพันธ์ได้แก้ไขเป็นคำว่า เลอะลาม และนอกจากนี้ยังมีการใช้คำว่า “ก้อ” ซึ่งเป็นภาษาไม่เป็นทางการ ผู้ประพันธ์จึงได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขเป็นคำว่า “ก็”

เทคนิคที่ใช้ในการประพันธ์บทเพลง “นาก” ไทยเมโลดราม่า นอกจากการคัดทำนองแล้ว ยังมีการใช้ leitmotif หรือ โมทีฟนำ (Leitmotif) เพื่อแทนตัวละคร พื้นผิวของดนตรีจะเป็นแบบโพลิโฟนี (Polyphony) ผสมกับโฮโมโฟนี (Homophony) และมีการใช้ธีมเมติก (Thematic) หรือการใช้ทำนองหลักและการทรานสฟอร์มเมชันหรือการปรับโน้ต (Transformation) มีการใช้โหมด (Mode) ผสมกับบันไดเสียงแพนทาโทนิค (Pentatonic scale) บันไดเสียงออกตาโทนิค (Octatonic scale) บันไดเสียงโฮโลโทน (Whole-tone scale) และบันไดเสียงเซมิ-โฮโลโทน (Semi-Whole tone scale) และได้ใช้เทคนิคมิวสิคัลคริปโตแกรม (Musical cryptogram) ในการแปลงคำว่านาก หรือ NAK เป็นโน้ตดนตรีซึ่งได้แกโน้ต G, A และ D

อรรถาธิบายบทประพันธ์เพลง

บทประพันธ์ “นาก” ไทยเมโลดราม่าถูกแบ่งเป็น 4 องค์ตามเนื้อเรื่องบรรเลงต่อกันไม่มีหยุด โดยการแบ่งแต่ละองค์จะใช้เนื้อหาของบทบรรยายเป็นการแบ่ง

องค์ที่ 1 บทบรรเลงนำ (Prelude)

ดนตรีจะมีความยาวประมาณ 4 นาทีและถูกแบ่งออกเป็น 4 ส่วนโดยแบ่งตามเนื้อหาของบทบรรยาย

ส่วนที่ 1 เป็นบทนำเพื่อเข้าสู่เนื้อหาของเพลง บทเพลงเริ่มในอัตราจังหวะ 4/4 บทเพลงเริ่มจากกุญแจเสียง F ไมเนอร์ โมทีฟหลักคือโน้ต Ab, Bb และ C ในเครื่องดนตรีฮาร์ป (ตัวอย่างที่ 1) และ C, F และ C ในโซปราโน (ตัวอย่างที่ 2) โดยโซปราโนขับร้องด้วยเทคนิคการร้องแบบไทยเดิม โดยร้องคำว่า เออ เอ็ง เอย และต่อมาเปลี่ยนคีย์ไปยังกุญแจเสียง A เมเจอร์ และย้ายกลับมาอีกทีในกุญแจเสียง F ไมเนอร์ (ตัวอย่างที่ 3)

ตัวอย่างที่ 1 โมทีฟหลัก โน้ต Ab, Bb และ C

ตัวอย่างที่ 2 โน้ต C, F และ C ในโซปราโน

31

Soprano

เออ เออ เออ เออ เออ เออ เออ เออ เออ เออ

S.

เออ เออ เออ เออ เออ เออ เออ เออ เออ เออ

f *mp* *f*

ตัวอย่างที่ 3 บทเพลงย้ายกลับมาในกุญแจเสียง F ไมเนอร์

ส่วนที่ 2 เนื้อหาในส่วนนี้เป็นการตั้งคำถามว่าภูตผีปีศาจมีจริงหรือไม่ และควรเชื่อในเรื่องภูตผีมีหรือไม่ ผู้บรรยายเปลี่ยนจากโซปราโนมาเป็นบาริโตน และใช้เทคนิคการขับร้องผสมกับการร้องกึ่งพูด โดยฮาร์ปใช้เทคนิคเคาะตัวเครื่องด้วยข้อนิ้วและตบด้วยฝ่ามือเพื่อแทนเสียงตะโพนในเครื่องดนตรีไทย (ตัวอย่างที่ 4)

39

Harp

with knuckle

with palm

Baritone

จริง โทม พนอ ช้อ ช้า คำ ที่ กล่าว

ตัวอย่างที่ 4 ฮาร์ปใช้เทคนิคเคาะตัวเครื่องด้วยข้อนิ้วและตบด้วยฝ่ามือเพื่อแทนเสียงตะโพน

ส่วนที่ 3 เนื้อหากล่าวถึงภูตผีปีศาจประเภทต่าง ๆ และวิธีการหลอกหลอนของเหล่าภูตผี เช่นบางตนจะห้อยโหนตามกิ่งไม้หรือบางตนจะแลบลิ้นปลิ้นตาเพื่อหลอกหลอน ผู้ประพันธ์ใช้โน้ตในบันไดเสียงออกตาโทนิค เพื่อให้ได้เสียงที่มีความน่ากลัว และใช้เทคนิคมิวสิคัลคริปโตแกรมเพื่อแปลคำว่า Devil ออกมาเป็นโน้ต D, E, A, B และ E (ตัวอย่างที่ 5)

65

Violin 1

ff *unis.*

Violin 2

ff

Viola

ff

Violoncello

ff

Contrabass

ff *arco.*

ตัวอย่างที่ 5 โน้ต D, E, A, B และ E แทนคำว่า Devil

ส่วนที่ 4 เนื้อหากล่าวถึงภูตผีที่ดุร้ายที่สุดคือผีตายโหง และเหล่าเด็ก ๆ ที่ชอบเข้าไปเล่นในป่าช้า แล้วเอาอิฐปาเพื่อเป็นการท้าทาย แต่เด็กเหล่านี้จะรีบหนีก่อนเวลาพระอาทิตย์ตกดิน ผู้ประพันธ์ใช้กลุ่มเครื่องสายบรรเลงเป็นพิซิกาโต (Pizzicato) ผสมกับเคาะเครื่องดนตรีในฮาร์ปเพื่อเน้นคำว่า “เอาอิฐปาแล้วร้องบอกให้หลอกหลอน” โดยเทคนิคการบรรเลงแบบพิซิกาโต

ใช้แทนเสียงปากอ่อนหิน (ตัวอย่างที่ 6) ฮาร์ปบรรเลงแบบออสตินาโตในโหมด Bb เอโอเลียน (Bb Aeolian) ไล่เสียงลงเพื่อแสดงถึงสนธยาที่เข้ามาเยือน (ตัวอย่างที่ 7)

89

Soprano
เอา อีฐ ปา แล้ว ร้องนอก ให้ หลอก หลอน

Violin 1
pizz.

Violin 2
pizz.

Viola
pizz.

Violoncello
pizz.

Contrabass
pizz.

ตัวอย่างที่ 6 เครื่องสายบรรเลงเป็นพิซคาโต

93

Harp
3

Soprano
ใน เมื่อ ก่อน เว ลา จะ สด ยืนดี

Hp.
3 mp 3 p

S.
เออ เออ

ตัวอย่างที่ 7 ฮาร์ปบรรเลงแบบออสตินาโตในโหมด Bb เอโอเลียน (Bb Aeolian) ไล่เสียงลง

องค์ที่ 2 พราก

ดนตรีมีความยาวประมาณ 4:30 นาที ในองก์นั้นดนตรีถูกแบ่งเป็น 2 ส่วนตามเนื้อหาของบทบรรยาย ได้แก่ ส่วนที่ 1 เนื้อเรื่องจะอยู่ในช่วงที่นายมากและนางนากอยู่ร่วมกันทำมาหากินอย่างมีความสุข เครื่องดนตรีไวบราโฟนจะเปลี่ยนเป็นมาริมบาเพื่อแทนเสียงระนาดของไทยโดยบรรเลงคู่กับขลุ่ยไทย เพื่อเน้นบรรยากาศชาวไร่ชาวนาของไทยในสมัยโบราณ กลุ่มเครื่องสายไวโอลิน 2 วิโอลา เชลโล่ และดับเบิลเบส บรรเลงในลักษณะออสตินาโตเพื่อเน้นกิจวัตรประจำวันของสองสามีภรรยาที่ดำเนินต่อเนื่องกันอย่างมีความสุข (ตัวอย่างที่ 8) ไวโอลิน 1 ทำหน้าที่นำเสียงร้องโดยที่ไวโอลิน 1 บาริโตนมาริมบา และขลุ่ยไทย บรรเลงในลักษณะดนตรีหลากหลายแนวหรือโพลีโฟนี ซึ่งเป็นลักษณะคล้ายกับดนตรีไทย (ตัวอย่างที่ 9)

104

Violin 2 pizz. *mp*

Viola pizz. *mp*

Violoncello *mp*

Contrabass *mp*

Vln. 2

Vla.

Vc.

Cb.

ตัวอย่างที่ 8 ไวโอลิน 2 วิโอลา เชลโล และดับเบิลเบส บรรเลงในลักษณะออสตินาโต

106

K.T.

Marimba *mf*

Baritone *mp*

Violin 1

3

K.T.

Mar.

Bar.

Vln. 1

เออ เออ เออ เออ เออ อีก เรื่อง นั้น หนา

ว่า แสน ร้าย ยัง มี ขาบ พร พล คน รู้

ตัวอย่างที่ 9 ไวโอลิน 1 บาร์โธเน มาร์มบา และขลุ่ยไทย บรรเลงในลักษณะดนตรีหลากหลายหรือโพลิโฟนี

ส่วนที่ 2 เป็นช่วงที่นายมากต้องไปเข้ารับราชการในวัง และนางนากพำนักถึงชะตาชีวิตอันอากัปกิริยาของตนเอง ดนตรีปรับอัตราความเร็วลงมาที่โน้ตตัวดำเท่ากับ 56 ดนตรีใช้คอร์ด Ebm สลับกับ F (ตัวอย่างที่ 10) โดยที่เชลโลบรรเลงเป็นออสตินาโต การนำคอร์ด Ebm มาใช้ในท่อนนี้เนื่องจากการอ้างอิงจากการบ่งบอกลักษณะเฉพาะของดนตรีที่อยู่ในกุญแจเสียงต่าง ๆ นั้น ดนตรีที่อยู่ในกุญแจเสียง Eb ไมเนอร์ จะบอกถึงความรู้สึกท้อแท้ เศร้าสร้อย เป็นเสียงที่แทนเสียงร้องของภูตผี

166

Harp

Soprano

mp

แสน - สง สาร นาก นอง เนิา หมอง โหม

3

Hp.

S.

สะ ชัน - โห ฆ่า รัก อยู่ หนัก หนา

ตัวอย่างที่ 10 คอร์ด Ebm สลับกับ F

องค์ที่ 3 ทลอน

ดนตรีมีความยาวประมาณ 12 นาที เรื่องราวเริ่มต้นนางนาคเจ็บท้องคลอดลูกจนกระทั่งเสียชีวิตลง ในองก์นี้นอกจากจะมีการใช้บทร้อยกรองที่เรียบเรียงโดยประภาศรีแล้ว ยังได้นำทสวดพระธาตุกู่กา หนึ่งบทสวดมนต์ที่ใช้สวดในงานพิธีศพและบทเพลงวัดโบสถ์ที่เป็นบทเพลงกล่อมเด็กมาคิดทำนองลงไปด้วย โดยแบ่งเนื้อหาดนตรีออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นช่วงที่นางนาคเจ็บท้องคลอดบุตรจนถึงตอนที่เสียชีวิต โซปราโนใช้เทคนิคร้องกึ่งพูดในช่วงบรรยายเมื่อถึงเวลาใกล้คลอด และเปลี่ยนมาใช้เสียงร้องโดยกำหนดให้เป็นเสียงกระซิบเมื่อนางนากเกิดกลางสังฆารณ์อัปมงคล ไวโอลิน 1 บรรเลงโน้ตที่สูงที่สุดเพื่อสื่อถึงกลางร้าย (ตัวอย่างที่ 11) ในท่อนนี้ได้มีตัวละครเพิ่มใหม่คือยายชราผู้ซึ่งเป็นคนดูแลและทำคลอดได้เข้ามาปอปลอยนเพื่อให้นางนากหายจากความหวาดกลัว อัตราจังหวะเปลี่ยนเป็น 6/8 เพื่อสื่อถึงการเดินของยายชรา ซึ่งเดินโคลงเคลงด้วยความสูงอายุ ในท่อนนี้จะมีการใช้อัตราความเร็วโน้ตตัวดำเท่ากับ 69 และใช้เครื่องดนตรีเพียง 2 ชิ้นคือขลุ่ยไทยและฮาร์ปบรรเลงประกอบคำบรรยายของโซปราโนในลักษณะร้องกึ่งพูด โดยกำหนดให้โซปราโนบรรยายโดยใช้ช่วงเสียงที่ต่ำเพื่อสื่อถึงยายชรา (ตัวอย่างที่ 12) และเมื่อยายชราพบว่าเด็กทารกในครรภ์ได้เสียชีวิตไปแล้ว กลุ่มเครื่องสายจะบรรเลงในอัตราจังหวะโน้ตตัวดำเท่ากับ 126 และกำหนดให้บรรเลงด้วยความเศร้าสร้อย (Dolente) สื่อถึงความเศร้าเมื่อยายชราพบว่าเด็กทารกเสียชีวิตแล้วในครรภ์มารดา (ตัวอย่างที่ 13)

195

Soprano

p

เสียง เหมือน คน กำ สรวล ร้อง ครวญ คราง

whisper sound

Violin 1

mf

p

3

S.

บ่ง เกิด ลาง ชัน เณ ำ ไม่ เคย มี

div.

mp

mf

sfz

f

unis.

unis.

ตัวอย่างที่ 11 ไวโอลิน 1 บรรเลงโน้ตที่สูงที่สุด

K.T. *mp*

Harp *mp*

Soprano

ยัย ช -

K.T. *mf*

Hp.

S.

รา กี่ เข้า มา บัง เคียง เข้า

ตัวอย่างที่ 12 อัตรารั้งหะเปลี่ยนเป็น 6/8 และโซปราโนร้องกิ่งพุดในช่วงเสียงต่ำ

216 *dolente* $\text{♩} = 126$

Violin 1 *f*

Violin 2 *mf*

Violoncello

Vln. 1

Vln. 2

Vc.

ตัวอย่างที่ 13 บรรเลงด้วยความเศร้าสร้อย (Dolente)

ส่วนที่ 2 กล่าวถึงเมื่อนางนาคเสียชีวิตแล้วได้มีพิธีศพโดยมีพระมาสวดศพ ในส่วนนี้บทบรรยายกล่าวถึงตอนกลางคืน ที่มีทั้งความสวยงามจากความเยือกเย็นของน้ำค้าง กลิ่นหอมของดอกไม้ในเวลากลางคืน เป็นความสวยงามที่ผสมผสานกับความหวาดกลัวของเสียงร้องของบรรดาสัตว์ที่อยู่ในนา ผู้ประพันธ์ให้ฮาร์ปเล่นในรูปแบบอาร์เปจโจ (Arpeggio) เพื่อแทนเสียงน้ำค้าง (ตัวอย่างที่ 14) และใช้ไวโอลิน 1 และไวโอลิน 2 เล่นเป็นคู่ 7 แทนเสียงลำสัตว์ในนา (ตัวอย่างที่ 15) ไวโอลิน 2 และไวโอลาสโนดตัวที่สูงที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อเน้นประโยค “เย็นจับใจเสียวสยองฟองโลมา” (ตัวอย่างที่ 16) ในพิธีศพของนางนาคนั้นผู้ประพันธ์ได้นำบทสวดพระธาตุกะถา ซึ่งเป็นบทสวดที่ใช้ในพิธีศพมาใช้ในท่อนนี้และใช้เครื่องดนตรีฮาร์ปและกล็อกเคนชปิลเคาะเป็นครี๊ดที่สร้างจากคู่ 5 เพอร์เฟคและเติมคู่ 2 เมเจอร์ในตำแหน่งโน้ตตัวบนสุดและล่างสุด โดยที่ฮาร์ปใช้เทคนิคขับเสียงด้วยมืออีกข้างหนึ่ง (Mute strings with one hand) เพื่อใช้แทนเสียงระฆังในวัด (ตัวอย่างที่ 17) และใช้โน้ตรัว (Tremolo) ในกลุ่มเครื่องสายบรรเลงใกล้เคียง (sul pont) โดยใช้โน้ตเสียงต่ำทำกันครึ่งเสียงเพื่อแทนเสียงพระสวดในวัด (ตัวอย่างที่ 18) การนำบทสวดพระธาตุกะถามาใช้ในท่อนนี้เนื่องจากเป็นบทสวดที่มีเนื้อหากล่าวถึงการพลัดพรากจากกัน

242

Harp

Hp.

ตัวอย่างที่ 14 ฮาร์ปเล่นในรูปแบบอาร์เปจ

253

Baritone

Violin 1

Violin 2

ตัวอย่างที่ 15 ไวโอลิน 1 และไวโอลิน 2 เล่นเป็นคู่ 7

259

Baritone

Violin 2

Viola

ตัวอย่างที่ 16 ไวโอลิน 2 และไวโอลาสีโน้ตตัวที่สูงที่สุดเท่าที่จะทำได้

278

Glockenspiel

Harp

Press firmly

ตัวอย่างที่ 17 ดนตรีฮาร์ปและกล็อกเคนชปิลเคาะเป็นครอร์ดที่สร้างจากคู่ 5 เพอร์เฟคและเติมคู่ 2 เมเจอร์ในตำแหน่งโน้ตตัวบนสุดและล่างสุด โดยที่ฮาร์ปใช้เทคนิคขับเสียงด้วยมืออีกข้างหนึ่ง

ตัวอย่างที่ 18 กลุ่มเครื่องสายบรรเลงไล่หย่อง โดยใช้โน้ตเสียงต่ำหักกันครึ่งเสียง

ส่วนที่ 3 นางนากเมื่อเสียชีวิตแล้วได้กลายร่างเป็นผี บทบรรยายกล่าวถึงเสียงร้องโหยหวนของนางนาก เสียงสุนัขเห่าหอน และเสียงนกแสก ซึ่งตามความเชื่อโบราณถือว่าเป็นสัตว์อวมงคล ในช่วงที่นางนากกลายเป็นภูติผีและออกมาร้องเพลงกล่อมลูกนั้น บทเพลงอยู่ในกุญแจเสียง C ไมเนอร์ บาริโทนบรรยายบทร้อยกรองด้วยเสียงร้องกึ่งพูด โชปราโนร้องประสานในลักษณะการร้องแบบเพลงไทยเดิม ฮาร์ปเล่นคอร์ดที่สร้างจากคีย์เปียโนสีดำ Eb, Gb, Ab, Bb และ Eb ในโน้ตตัวบนสุด ผสมกับการเคาะลำตัวฮาร์ปด้วยข้อนิ้วสลับกับเล็บมือและกลุ่มเสียงก๊ด (Cluster) เพื่อแทนเวลากลางคืนที่น่ากลัว (ตัวอย่างที่ 19) วิโอลาเล่นโน้ตคู่ 7 เพื่อแทนเสียงนกแสก (ตัวอย่างที่ 20)

ตัวอย่างที่ 19 ฮาร์ปเล่นคอร์ดที่สร้างจากคีย์เปียโนสีดำ Eb, Gb, Ab, Bb และ Eb และเคาะลำตัวเครื่องดนตรีด้วยข้อนิ้วสลับกับเล็บมือและกลุ่มเสียงก๊ด

ตัวอย่างที่ 20 วิโอลาเล่นโน้ตคู่ 7

ส่วนที่ 4 เป็นช่วงที่ผีนางนากออกมาร้องเพลงกล่อมลูก เนื่องจากในบทบรรยายไม่มีกล่าวถึงในช่วงนี้ไว้ ดนตรีในส่วนนี้จึงใช้บทเพลงวัดโบสถ์ ซึ่งเป็นบทเพลงกล่อมเด็กของไทยมาเพื่อแสดงถึงผีนางนากที่อุ้มลูกออกมา ร้องสามี เครื่องดนตรีหลักคือขลุ่ยไทยและใช้เครื่องดนตรีมาริมบาทำหน้าที่เป็นระนาดเล่นทำนองสอดประสานกับขลุ่ยไทย ดนตรีจะเริ่มจากกุญแจเสียง C เมเจอร์ และย้ายจากกุญแจเสียง C เมเจอร์มาเป็นกุญแจเสียง C ไมเนอร์ หลังจากนั้นจะเป็นดนตรีคั่นเพื่อนำบทบรรยายกลับเข้าสู่บทร้อยกรองนางนากพระโขนง ในช่วงที่ดนตรีบรรยายถึงนางนากกล่อมลูกน้อยได้แสงจันทร์ กลางป่าใหญ่ เสียงฮาร์ปจะแทนแสงจันทร์ในป่า การใช้กุญแจเสียง C ไมเนอร์ในช่วงการร้องเพลงกล่อมลูกน้อยของนางนากนั้น เนื่องจากความหมายของกุญแจเสียง C ไมเนอร์แสดงถึงความรัก สื่อถึงคือความรักที่นางนากมีต่อสามีและลูกน้อย เมื่อบทเพลงกล่าวถึงนางนากค่อยจางหายไปพร้อมกับเสียงเพลงกล่อมเด็ก ผู้ประพันธ์ใช้ฮาร์ปเพื่อบ่งเน้นประโยค “แล้วเสียงนั้นก็ค่อยเพราเบาหายไป” (ตัวอย่างที่ 21)

389

Harp

Soprano

Hp.

S.

แล้ว เสียง นั้น ก็ ค่อย เผลา เมา หาย ไป

mp

pp

ตัวอย่างที่ 21 อาร์เปจในฮาร์ป

องค์ที่ 4 นาก

บทเพลงในท่อนนี้มีความยาวประมาณ 4:30 นาที โดยบทเพลงในท่อนนี้จะถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 บทเพลงบรรยายถึงช่วงเวลาเช้า ศพของนางนาคได้ถูกชาวบ้านช่วยกันแบกเพื่อนำไปฝังไว้ยังระหว่างต้นตะเคียน 2 ต้นในป่าช้าวัด ฮาร์ปบรรเลงนำเข้าสู่เนื้อเรื่องในกุญแจเสียง C ไมเนอร์ อัตราความเร็วโน้ตตัวดำเท่ากับ 69 และเปลี่ยนไปยังกุญแจเสียง C เมเจอร์ในช่วงที่ดนตรีกล่าวถึงชาวบ้านช่วยกันหามหีบศพนางนาคเพื่อไปทำการฝัง โน้ตคอร์ดในฮาร์ปและโน้ตคู่ 7 ในไวโอลา เชลโล และดับเบิลเบส สื่อถึงชาวบ้านช่วยกันแบกหีบศพ (ตัวอย่างที่ 22) ฮาร์ปเล่นคอร์ดที่ประกอบด้วยโน้ตคู่ 4 ออกเมเนตและโน้ตคู่ 4 ดิมินิชท์ สำหรับการใช้น้ตคู่ 4 ออกเมเนตและโน้ตคู่ 4 ดิมินิชท์ก็เพื่อสื่อถึงความน่ากลัวของป่าช้า (ตัวอย่างที่ 23) และในช่วงที่ดนตรีกล่าวถึงการฝังศพนางนาคไว้ใต้ต้นตะเคียนนั้น ดนตรีเปลี่ยนอัตราจังหวะเป็น 3/2 กลุ่มเครื่องสายเล่นโน้ตขึ้นคู่ 2 ชุด ชุดแรกคือ B, D, A และ G เป็นการใช้มิวสิคัลคริปโตแกรมถอดมาจากคำว่าต้นตะเคียนในภาษาอังกฤษ Iron wood ส่วนชุดที่ 2 คือ C และ F มาจากคำว่า Coffin ที่แปลว่าโลงศพ โดยนำโน้ต C และ F วางไว้ตรงกลางระหว่าง B, D, A และ G เพื่อเน้นคำว่า “อยู่ในที่ระหว่างนางตะเคียน” (ตัวอย่างที่ 24)

405

Harp

Baritone

Viola

Violoncello

Contrabass

ช่วย กัน หาม หีบ ลง ตรง นา วา

arco.

ตัวอย่างที่ 22 คอร์ดในฮาร์ปและโน้ตคู่ 7 ในไวโอลา เชลโล และดับเบิลเบส

407

Harp

Baritone

ถึง บ้า ช้า วัด พลับ ใน ท้น ทิ

Violin 1

Violin 2

pp mf

ตัวอย่างที่ 23 ฮาร์ปเล่นคอร์ดที่ประกอบด้วยโน้ตคู่ 4 ออกเมนเทดและโน้ตคู่ 4 ดิมินิช

419

Violin 1

Violin 2

Viola

Violoncello

Contrabass

Coffin

div.

ff

sfz

Iron wood

ตัวอย่างที่ 24 ดนตรีเปลี่ยนอัตราจังหวะเป็น 3/2 กลุ่มเครื่องสายเล่นโน้ตขึ้นคู่ชุดแรกคือ B, D, A และ G และชุดที่ 2 คือ C และ F

ส่วนที่ 2 ดนตรีในส่วนนี้เป็นบทสรุปของเพลง ผู้ประพันธ์เลือกที่จะจบตรงนี้แทนที่จะเล่าเรื่องต่อจนจบ เพื่อที่จะแทนการจุดรูปเทียนขอมาต๋องนางนาก ในท่อนนี้ผู้ประพันธ์ได้ใช้มิวสิคัลคริปโตแกรม แปลงชื่อนางนาก NAK เป็นตัวโน้ต G, A และ D นำไปใส่ในจังหวะสุดท้ายของฮาร์ป (ตัวอย่างที่ 25) และในโน้ตตัวบนสุดของคอร์ดฮาร์ป (ตัวอย่างที่ 26) จากนั้นได้นำทำนองเดิมจากองก์ที่ 1 Prelude กลับมาใหม่โดยมีการแปลงโน้ตและเปลี่ยนจากกุญแจเสียง F ไมเนอร์เป็นกุญแจเสียง G เมเจอร์ ตามด้วยกุญแจเสียง A เมเจอร์ และกุญแจเสียง D เมเจอร์ตามลำดับ เพื่อสะกดคำว่า NAK โดยการใช้มิวสิคัลคริปโตแกรม และในตอนจบของบทเพลงเพื่อเป็นการไว้อาลัยและแสดงความเคารพ เครื่องดนตรีทุกชิ้นบรรเลงด้วยโน้ตตัว G พร้อม ๆ กันก่อนที่จะค่อย ๆ เบาเสียงลงในตอนจบของบทเพลง

423

Harp

NAK

ตัวอย่างที่ 25 โน้ต G, A และ D ในจังหวะสุดท้ายของฮาร์ป

ตัวอย่างที่ 26 โน้ต G, A และ D ในโน้ตตัวบนสุดของคอร์ดในฮาร์ป

การอภิปรายผล

บทประพันธ์เพลง “นาค” ไทยเมโลดราม่าเริ่มประพันธ์ตั้งแต่ต้นเดือนสิงหาคม ปี พ.ศ. 2560 เสร็จสมบูรณ์ในช่วงกลางเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2561 ใช้เวลาในการประพันธ์ทั้งสิ้น 11 เดือน ในระหว่างการประพันธ์นั้น ผู้ประพันธ์พบว่าปัญหาหลักในการประพันธ์บทเพลงนี้คือ เนื่องจากบทร้องและบทบรรยายนำมาจากต้นฉบับที่มีความเก่าแก่มาก การใช้ภาษาจึงมีความแตกต่างจากภาษาในปัจจุบัน จึงมีปัญหาในการยากแก่การตีความ อีกทั้งต้นฉบับมีความยาวเป็นอย่างมาก และเนื้อหาในบางช่วงไม่มีใจความสำคัญในการดำเนินเรื่อง จึงต้องมีการตัดทอนเพื่อให้มีความเหมาะสม และเนื่องจากบทประพันธ์เป็น บทประพันธ์ประเภทร้อยกรอง การตัดทอนเนื้อหาของบทประพันธ์จำเป็นต้องคำนึงถึงความคล้องจองของบทประพันธ์ด้วย ผู้ประพันธ์แก้ปัญหานี้โดยการประพันธ์ดนตรีช่วงเชื่อม (Transition) แทรกระหว่างบทร้อยกรองที่มีการตัดทอน และมีการวางสลับบทร้อยกรองใหม่เพื่อความต่อเนื่องของเนื้อเรื่อง

บทประพันธ์เพลง “นาค” ไทยเมโลดราม่าได้ทำการแสดงครั้งแรกขึ้นในวันจันทร์ที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2561 เวลา 18.00 น. ณ หอแสดงดนตรี อาคารศิลปะและวัฒนธรรม มีผู้ชมประมาณ 60 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สนใจในการฟังเพลงคลาสสิก และนักเรียนนักศึกษาวิชาดนตรี แต่ยังมีอีกส่วนหนึ่งที่เป็นบุคคลนอกวงการเพลง ซึ่งเป็นส่วนดีที่ทำให้ผู้เขียนได้ทราบวาทะประพันธ์นี้ ถ้าหากไม่ใช่คนที่มีความรู้ด้านดนตรีฟังจะเกิดความรู้ความเข้าใจและมีอารมณ์ร่วมกับบทเพลงหรือไม่

ข้อควรสังเกต

เนื้อหาบทประพันธ์ทำความเข้าใจได้ง่าย ถึงแม้ว่าภาษาที่ใช้จะเป็นภาษาโบราณ เนื่องจากเป็นเนื้อเรื่องที่ผู้คนคุ้นเคย จึงไม่เป็นการยากต่อการทำความเข้าใจในตัวบทประพันธ์ สถานที่จัดมีความพร้อมในการจัดการแสดงทำให้เสียงออกมาชัดเจนโดยไม่ต้องใช้เครื่องเสียง ยกเว้นส่วนที่เป็นนักร้อง สำหรับการเรียบเรียงในส่วนของดนตรีน่าจะมีช่วงที่ทำให้ส่วนนักร้องได้แสดงออกอย่างชัดเจนมากขึ้นอัตราความเร็วของบทเพลงค่อนข้างรีบเร่งทำให้ขาดบรรยากาศที่น่ากลัว และความดังเบาของเครื่องดนตรีแต่ละเครื่องยังไม่ค่อยชัดเจน ทำให้เสียงทำนองที่ต้องการให้เด่นออกมาไม่ค่อยได้ยิน

สรุปโดยรวม ผู้เขียนค่อนข้างมีความพอใจในบทประพันธ์นี้ และตั้งใจจะนำส่วนที่ต้องแก้ไขปรับปรุงไปเป็นบทเรียนที่สำคัญในการประพันธ์บทเพลงประเภทเมโลดราม่า และหวังว่าบทประพันธ์ “นาค” ไทยเมโลดราม่านี้ จะเป็นแนวทางตัวอย่างให้แก่ผู้สนใจในการประพันธ์เพลงประเภทนี้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ณัฏฐา พันธุ์เจริญ. (2554). *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เกศกะรัต.
- ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. (2552). *การประพันธ์เพลงร่วมสมัย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. (2553). *อรรถาธิบายและบทวิเคราะห์บทเพลงที่ประพันธ์โดย ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอนก นาวิกมูล. (2543). *เปิดตำนานแม่นากพระโขนง*. กรุงเทพมหานคร: ศิลปะสนองการพิมพ์.
- Abbate, C. (1991). *Unsung Voice*. Princeton University Press.
- Bryn-Julson, P. and Mathews, P. (2009). *Inside Pierrot Lunaire*. The Scarecrow, INC.